No 1856 — 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franko door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 2 JUNIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 1 Junij.

De partij der agitatie gaat voort zich van de op dit oogenblik met de meest mogelijke vrijheid Zwitserland en Italië rondreizende Madiai's te bedienen, om ten onzent het vuur der godsdiensttwisten te feller te doen ontbranden. Wij mogen haar op dit punt niet altijd alleen aan het woord laten, en nemen daarom gaarne het volgende artikel op, ons door eene zeer geachte hand ter plaatsing aangeboden; ofschoon wij eene enkele opvatting van den auteur van dat artikel welligt anders zouden geformuleerd hebben dan door hem geschied is, wanneer wij het door hem behandelde onderwerp zelven besproken hadden.

De heer Groen zegt te zijn voorstander van grondig onderzoek; bovenal met betrekking tot alles, wat tot de regten der kerkgenootschappen behoort. En met dat al, zijn wij nog maar volstrekt niet overtuigd, dat dit beweeren inderdaad gemeend is. Steeds komt ons onwillekeurig de gedachte voor den geest, dat de heer Groen, en velen met hem, zich doof en blind voordoen, zoodra het er op aankomt feiten te beoordeelen, die buiten den zeer eng beperkten kring van hun eigen kerkje liggen. *Onderzoek*, ja men wil dit wel; maar van te voren reeds staat het vast, dat het onderzoek eene bepaalde rigting versterken moet; anders gaat men fluks aan het verwringen; en de meest duidelijke, meest gewone zaken worden uit haar verband gerukt, waarna de brokken gegroupeerd worden, om er iets van te maken wat dienen kan. *Al wordt het ook onwaar* — wat schaadt het? Dat merken zij alleen, die *de kunst* begrijpen. De goe gemeente ziet zoo naauw niet. En als men maar het geluk heeft te weeg te kunnen brengen datgene, wat op den regtzinnigen Protestant het meeste effekt maakt, dan is alles geoorloofd: het doel wettigt de middelen!

Onophoudelijk, en tot vervelens toe, is door zekere partij, hier te lande, zoowel in de wetgevende vergadering als in hare bladen gevraagd geworden: »Gij, voorstanders van godsdienstvrijheid in Nederland, wat dunkt u van de gruwelijke kerkering om des geloofswille? Dergelijke feiten moet ge afkeuren, al zijt ge Katholiek, al geschiedt zulks in Toskanen." — Het thema is en wordt nog geëxploiteerd in proza en dichtmaat, en wordt romantiesch gekleurd, dat er u de haren van te berge rijzen. Met welke goede trouw?

Goede trouw! Bah, wie is er, die in deze dagen nog aan goede trouw kan gelooven, als hij mannen zoo knap als Groen, de meest onbekookte taal hoort spreken, en onophoudelijk in geschriften verkondigen? Zal men dan nooit leeren spreken zoo als men denkt? Zal men altijd willens en wetens de waarheid verwringen?

De vraag, door den heer Groen zoo menigmaal aan de Katholieken gerigt, willen wij met een paar woorden beantwoorden. Dat willen wij doen, omdat men bij de heeren [illegible] nog altijd voortgaat, ten [illegible] van godsdiensthaat, het straks genoemde [illegible] teeren. Wij willen hun zeggen, waarom [illegible] hunne klaagtoonen, lierzangen enz. enz. bespottelijk vinden; waarom die grof geschilderde drama's op ons geen het minste effekt hebben gemaakt.

Waarom hebben de Madiai's in Toskanen een vonnis ten hunnen laste gehad?

Wat is de wetgeving van dit land ten opzigte van de godsdienst?

Wat geschiedt in het protestantsche Zweden en Noorwegen?

Wat is de strekking der wetgeving, wat de houding der regeerders in die landen, waar de protestantsche bevolking de meerderheid uitmaakt?

Welke moet de grondslag zijn, zoowel der konstitutiën als der regeringsdaden in die staten, waar de bevolking tot verschillende geloofsbelijdenissen behoort?

Wanneer men met onpartijdigheid de zaken nagaat, en men het licht der oogen door geen kunstglazen opzettelijk een andere tint doet aannemen, dan is het voor een elk die lezen en denken kan, duidelijk, dat de invloed van het Engelsch gouvernement, in de handen van Lord Palmerston, tot niets anders is gebezigd geworden, dan om het Protestantismus te steunen. Wij weten wel, dat dit laatste de leus was, van af de daken verkondigd, door de *bezoldigde* zendelingen; men gaf voor, dat het Engelsche goud *daarom* met milde hand werd uitgestrooid: — maar was niet veeleer het doel, den invloed van Engeland op te dringen aan die landen, welke, daar zij aan Engeland's kontinentale politiek dienstbaar worden gemaakt, die hooge bescherming waardig zijn geacht?

De vorsten, in Italië vooral, hebben ruimschoots de gelegenheid gehad, om te ondervinden waartoe die zendelingen *eigenlijk dienen moesten*; wat het doel was van hen, die ter missie gingen om die landen te bewerken. Zagen we niet, de *Engelsche Bijbels boven op de dekken uit dezelfde Engelsche magazijnen* landwaarts instroomen? Moord, roof en plundering, bevorderd onder de leus van *godsdienstvrijheid*! zie daar wat de groote apostelen des Palmerstonschen bewinds aan Italië gebragt hebben! Het zal na dit alles wel niemand vreemd voorkomen, dat geen enkel vorst Palmerston's geschenken met gretigheid opnam; zeker zijnde dat ze hun spoedig duur te staan zouden kunnen komen. — Na dit op den voorgrond gezet en met weinige woorden in herinnering gebragt te hebben, willen wij voor de duizendste maal nog een oogenblik bij de Madiai'sche historie stilstaan.

Francesco en Rosa Madiai zijn veroordeeld, *niet* omdat ze de H. Schrift gelezen hadden, maar *omdat het bewezen was* (volgens de regels, voorgeschreven door de bestaande wet), *dat ze zich schuldig maakten aan het lot zich lokken* (door middel van geld en beloften) *van kleine, jonge kinderen met het doel, om op die wijze een ongeoorloofd, schandelijk proselietenspel te drijven.* Hunne veroordeeling heeft met in acht neming van alle legale vormen plaats gegrepen; geen der vereischte regterlijke waarborgen heeft hun ontbroken.

Na dit gezegd te hebben, komt de vraag te pas: welke de feitelijke toestand der wetgeving in Toskanen is met opzigt tot de *Godsdienst*?

In een land, waar de wettelijke verordeningen gegrond zijn op het beginsel, dat er maar ééne godsdienst in den Staat bestaat; waar werkelijk, toen die wetten gemaakt zijn, *alleen de katholieke godsdienst werd beleden*; daar zal het op dat oogenblik gewis aan den wetgever niet in de gedachte gekomen zijn, om de *vrijheid* van godsdienst te proklameeren. Zijn nu sedert dat tijdvak de omstandigheden veranderd, welnu, uit den aard der zaak zal ook de wijziging volgen, het zij vroeger of later, al naar gelang de behoefte daaraan groot is, en zich dus sterker doet gevoelen.

Hoe men ook over de *tijdigheid* der wijziging denken moge, zoo veel staat vast, dat elke verandering langs den legalen weg moet plaats hebben. Zij die geroepen zijn, om het volk naar hun beste weten te begiftigen met verordeningen, geëvenredigd aan zijn toestand, zij moeten de keuze doen van het oogenblik, waarop han- [illegible] als eene andere [illegible] ook, kan of mag opdringen. Wij zijn *mondig*, en zullen onze belangen zeer goed zelven weten tot verwezenlijking te brengen. Wij behoeven geen Engelsche zendelingen, geen Engelsch *goud*, om ons op den regten weg te brengen, evenmin als wij Franschen invloed behoeven om ons te zeggen, welke regeringsvorm ons dienstig is. Zoo is het ook met Sardinië, Toskanen, Napels en den Kerkelijken Staat; zoo met Oostenrijk en Spanje.

Ware dus niet het motief der bemoeijingen van Engeland in Italië een ander geweest, dan alleen zuivere godsdienstzin, dan zouden de Madiai's niet onder trompetgeschal, *op zeer eigenaardige wijze*, de martelaarskroon hebben verworven. De verdichtselen toch omtrent eene gruwelijke kerkering zijn laster, leugen en bedrog, uitgedacht om effekt te maken. Regtschapen Engelschen, die de gansche zaak van nabij onderzocht hebben, erkennen het volmondig, en zoo mede, dat aan de Madiai's eerder eene bij uitstek zachtzinnige, dan eene harde behandeling is te beurt gevallen.

Of nu het tijdstip gekomen is, om de Toskaansche wetten te veranderen, dat mogen zij beslissen, die het volk aldaar beter kennen dan wij. Doch gaan wij verder.

Wij hebben in den aanvang van dit opstel gezegd: wanneer zal men toch eerlijk de zaken beoordeelen!! Die vraag geldt vooral bij de beantwoording van het thans te besprekene. Want niet alleen dat in zuiver protestantsche Staten, als Zweden en Noorwegen, *vrij wat ergers plaats heeft als in Toskanen*: maar er is meer. Laat men eens onbevooroordeeld nagaan welke de ware staat van zaken is in die landen, waar de omstandigheden dwingen om vrijheid van godsdienst te proklameeren?

Wat valt in dat opzigt voor in Rusland en in Polen? Wat in de meeste Duitsche Staten? Wat in Zwitserland? Wat in Engeland? Wat in Holland? Ja, in ieder van die landen heet het, dat elk ingezeten het Opperwezen dienen mag op die wijze, welke hij meent de beste te zijn; maar welke middelen worden er gebezigd, om, niettegenstaande godsdienstige vrijheid en gelijkheid wettelijk bestaan, slechts *eene enkele rigting* als de goede te beschermen? Zoodra heeft niet de onkatholieke bevolking maar eenigzins de overhand, of ze dwingt, men herinnert het zich, eerlijke raadslieden der Kroon, om hunne plaats in te ruimen voor *handelbare* menschen, die fanatismus schijnen goed te keuren, omdat ze daardoor voor zich en hunne vrienden *voordeel*, *posten*, *eer* en *invloed* verkrijgen. Wordt uit beginsel van zuivere godsdienstliefde, door de meeste dier mannen gehandeld? Mag dit niet betwijfeld worden? Inmiddels verkrijgt men, zelfs met eene loyale konstitutie, eene deloyale uitkomst! [illegible] moede zou men den heer Groen en [illegible] kunnen vragen: toont ons één der door u [illegible] gesprokene konstitutioneele landen, waar de vrijheid en gelijkheid, met opzigt tot het godsdienstige, waarheid is? Toont ons dat in uw eigen land? Staat hier de Katholiek met den Protestant op ééne lijn? Is hier, in waarheid, vrijheid van godsdienst, zooals die bestaan moet? Neen! duizendwerf neen. In *geen* land — *niet* in Rusland, *niet* in Duitschland, *niet* in Engeland, *niet* in Zwitserland, *niet* in Holland. Zwijgt dus, gij marktschreeuwers der godsdienstvrijheid, gij voorstanders der omkeering van Italië. Geneest eerst de kwalen in uw eigen boezem, eer ge u opwerpt, om de gebreken van anderen te heelen.

Doch vooral niet langer uwerzijds dat spelen met eene schijngodsdienst, of met martelaren, *voor Engelsch goud gekocht!* Er is te groot verschil tusschen de echtgenooten Madiai en de echte martelaren, ten tijde bijv. van de eerste Christenen. De laatsten kregen geen geld, ze zochten geen eer. Zij wezen de hulp der menschen af, alleen sterk door den God, dien zij opregt dienden. Zij waren *nederig*, *ootmoedig*, *geduldig* en [illegible] niemand trachtte door kunstmiddelen [illegible] maken in deze wereld [illegible] [illegible] ze die godsdienst [illegible] beroemen, mag 18 eeuwen te bestaan, ondanks alle gewelddadige pogingen, om dat bestaan te vernietigen. De regeringen, die deze godsdienst belemmeren, weten niet wat zij doen; want alleen die godsdienst is een stem voor het volk, is een stem voor den Vorst!

Wij geven thans, volgens afspraak, uit het antirevolutionnaire model-sermoen *de Herodias-list*, eenige der dierbaarste plaatsen, vol van stichtelijke en groene gereformeerde boert, uit den goeden tijd der vaderen.

Een allergeestigste komenijsman (1) van de groentjes heeft onlangs zich de moeite getroost, het Protestantismus van de meerderheid zijner geloofsgenooten eens na te wegen op zijn winkelschalen, met gewigt in 1618 geëikt te Dordrecht — en — het te ligt bevonden! Dien ten gevolge heeft de man het, even als te ligt brood, dat verbeurd verklaard wordt, prijs gegeven aan Rome.

(1) In het begin van Maart verspreidde de *Nederlander* onder den titel van: *Roomsch Katholicismus* (om aan dit bitter drankjen eene vrolijke kleur te geven) eene [illegible] persiflage tegen zijne eigen geloofsgenooten.

Doch het sermoen, dat wij nu zullen lezen, kan de wegerij doorstaan en geeft zelfs nog een doorslag. Het is maar jammer, dat we het niet geheel kunnen geven; want het is waarlijk zonde de eenheid van dit anti-revolutionnaire preekgewrocht, met onze ultramontaansche schaar te breken, en het in stukken te verdeelen. »De begaafde en eerbiedwaardige" Groen, zal ons wel die kleine verdeeling ten goede houden, wetende dat wij het goed meenen, en gaarne willen mede strijden altijd onder zijn banier — voor de eenheid en onverdeeldheid — niet slechts »van den geboortegrond, »als de plek waar God vrij moet worden gediend en »aangebeden, en geen ander gezag, dan dat van Oranje »moet worden erkend," — maar nog veel liever voor de »Handhaving van *zijn* Protestantismus, omdat dit voor ons bestaan de hechtste waarborgen geeft.

Uit de Inleiding.

Zijner »Majesteits dienstknecht, J. C. W. Bekker, I Cor. 4, 1", begint met de Kerk eene stad te noemen die vooral schoon is »aan de noorder zijde"; maar sedert den doodslag aan Abel gepleegd, heeft het: »nooit ontbroken aan scherpschutters, wapenen en amunitie om deze stad te belegeren .... nog buldert uit Babylon het monstermortier; bijgeloof, ongeloof, conscientiedwang en overheersching zijn de kenmerken van den antichrist .... golfgeklots, stoom en donderkoppen wisselen elkander onafgebroken af; onheilspellende vogels tuimelen en drijven over de stad Gods, de spot en pestvogels bouwen zonder stoornis hunne nesten .... Inbreuk op inbreuk maakt het jezuitisme, deszelfs verdonkerde leerbegrippen werden gestaafd met de sluwheid en listen der Egyptische toovenaars en beulsknechten van den snooden Izabel; bloedroode koppen vertoonen zich aan den Kerkhemel, die door dwarrelwinden uit het Zuiden en Westen worden opgevoerd ......!!!"

Welk een dichterlijk tafereel van de lijdende en aan strijdende anti-revolutionaire Kerk, opgehangen in den avond van den 6 April 1853 in het kerkgebouw genaamd *Nazereth!* welke herinneringen aan moeder de Gans en de gure Aprilsluchten dezes jaars! Men bemerkt al dadelijk, hoe »W. Bekker, 1 Cor. 4, vs. 1" door beide geïnspireerd is, en hoe meesterlijk hij er partij van heeft weten te trekken. De habitués van het »kerkgebouw genaamd *Nazareth*," begrijpen er nog wel niets van, doch hoe begrijpelijk wordt het hun dra, als de prediker »van de benaauwdheden zijns geestes adem schept" en roept:

»In dezen toestand, geliefde Broeders en Zusters! bevindt zich bij vernieuwing wederom onze Kerk. Overal hooren wij eene bange noodkreet: de lont wordt gelegd aan de kruidkamer van ons vorstelijk kasteel. Protestanten! wij zijn een Nationaal Protestantsch volk geweest, de linkerhand is door honger opgegeten en de regterhand uitgetogen. Met het zwaard voor onze vrijheid, met Geuzenscheepjes en God aan het roer, werd de oude stad Briel wederom de eerste, die wij in bezit namen. Wij worden dan nu weder opgeroepen. Utrecht gaat ons voor om te strijden voor de leer onzer vaderen! Hun vriendelijk verzoek drong niet alleen in, maar het hart verrees uit de asch, de vonk ontvlamde, een vuur bernd in ons binnenste! Wij gevoelden en beseften onze nationale regten. Wij zijn Protestanten: een onrustig volk, als God onze slaap- en rustplaats heeft ingenomen. Protesteren, dat is onze leus!"

Verheven onverstaanbaar en groener dan Groen!

Om aan die leus getrouw te blijven vraagt de *onrustige prediker*: »wat nu te doen?" Terstond daarop antwoord hij met een allerbeminnelijkste naïviteit:

»Wat nu te doen? Dit nam ik eenige dagen in beraad. In persoon het tot den Koning te wenden, kwam mij in den eersten opslag noodzakelijk voor, doch hier werd ik van afgeschrikt. Niet omdat ik in persoon Z. M. daarover wenschte te spreken, dit toch heb ik als een pligt op mij genomen, maar voor de vraag stond ik stil: hangen de belangen van de Kerk alleen van den Koning af? Ik toch hebbe mijn Koning gezalfd over Sion, den berg mijner heiligheid! In welke betrekking staat dan de Koning van Nederland tot de Kerk? Als een lid van de uitwendige, zigtbare Kerk. Als een Protestantsch Vorst, een telg, gesproten uit een stam, die spruit, die afstamt van een Oranjeboom, die praal, luister en grootheid voor hunne onderdanen zochten in de ware Godsvrucht van hun Volk. Wij wenden het tot een Vorst, die wij van Christus wege bidden: Zoek de verzoening in Christus; tot behoudenis van U, Sire, en Uw Huis! Er zijn telgen van Uw voorvaderlijken stam, die voor den troon juichen! Houd dat volk niet alleen voor uwe wettige onderdahen, die door hofvleijerij tot U naderen, maar die U, Sire! op de vleugelen des gebeds voor den troon der genade brengen.

»Tot U, o *Vorst!* naderen wij. Wettig draagt gij het zwaard. Reken er op, Neerlands Christendom geeft u regt!"

Verwonder u over niets, zei Horatius — verwonder u dus ook niet, lezer, over deze onverwachte spraakwending tot den Koning. »W. Bekker I Cor. IV: 1 doet hier een greep, o die zoo meesterlijk is. De Koning was niet onder het gehoor van zijn »*dienstknecht J. C.*," en toch wordt hij telkens aangesproken, alsof hij daar werkelijk nederzat op een stoel, in het midden der »*geiten*" van het »kerkgebouw, genaamd *Nazareth*." Zulk een methode is oorspronkelijk, en maakt een verbazend effekt op de toehoorders, die niet slapen.

Niemand moet zich ook verwonderen over het regt, dat hier den Koning wordt toegekend door »*Neerlands Christendom*," gekoncentreerd in den persoon van »W. Bekker I Corin. IV," vs. 1. Zulks is geheel in den haak en zoo anti-revolutionnair, als maar mogelijk is. »De groene kern" der natie, zou hare eigenaardige, nationaal-historiesch-politische groenheid spoedig geel zien worden, sprak ze anders. Doch let nu op; hoe ook bewust van zijne *groene* nationale kernachtigheid, blijft »W. Bekker I Corin. IV, vs. 1." toch immer vol van den bekenden anti-revolutionnairen ootmoed, en zegt zeer bescheiden:

»Eene groote deur is voor ons gesloten. Als eenvoudig Evangeliedienaar blijft de weg toegemuurd om met onze predikatiën tot het hart des Konings te naderen. Groote schitterende gaven en talenten van wijsbegeerte en kanselwelsprekenheid scharen zich in een aaneengesloten kring rondom Uwen troon. Zij verdringen onze vrijmoedigheid, maken voor ons de weg ontoegankelijk, onze bekrompene gaven sluiten ons buiten de stemgeregtigden, en wij dalen in het stof met de borsten van Gods redelijke en onvervalschte melk, namelijk Gods woord, welke wij aan U, o Vorst! niet konden ledigen. Wat dan nu, dewijl de tijd geboren is, dat wij tot den strijd geroepen worden tegen de Bisschoppelijke magt, en de Voorzienigheid Gods het behaagt U, Oranje-Telg! in Neerlands hoofdstad voor een kleinen tijd in ons midden te brengen, dat wij uit naam onzer Protestantsche Broeders eene *Leerrede* aanbieden, toepasselijk op onze tijdsomstandigheden, waarin wij Uwer majesteits belangen betrekkelijk onze Protestantsche Kerk, door de magneet van Gods Woord hebben aangeroerd."

Kan men geringer van zich zelven denken en het keuriger uitdrukken? Meent nu niet dat de man maar een oratorische figuur gebruikt, en dat hij anders denkt in zijn hart. Zoo ge dat gelooft, kent gij de *echte* vromen niet. Op het voetspoor van den *Nederlander*, maken die zielen zich nooit boos, enkel maar een beetjen bedroefd, soms verontwaardigd, maar dan altijd *heilig*, ter onderscheiding van de konstitutioneele en roomsche menschen, die dat *onheilig* doen. Die dwazen, hoe stellen zij zich ten toon voor de menschen! Neen, de goede praktijk is: knijp de kat en doe het stevig, maar in 't donker....

Ofschoon de Koning niet gediend belieft van de onvervalschte anti-revolutionnaire »melk uit de *borsten van het Woord*" (de smaken zijn verschillend) en ongenegen is om »W. Bekker I Cor. IV: 1." te [illegible] aan het hof, maar hem laat liggen in het stof, met zijn geheele orthodoxe melkwinkel, zal de miskende man echter, nu Z. M. in Amsterdam is, hem zijne *leerrede* niet onthouden, en maakt zich gereed om Zijner Majesteits belangen »*aan te roeren met de magneet van Gods Woord*."

Nu zijn we er; »de magneet van Gods Woord" in rapport met de belangen der protestantsche kerk! Welk een beschamende les, in zoo weinige woorden, voor al diegenen, die de anti-revolutionnairen steeds beschuldigd hebben van stilstand, van achteruitgang, van onwetenschappelijken zin! Blijkt hier nu niet het tegendeel? Blijkt hier niet dat het de *groene* anti-revolutionnairen zijn, die vooruit marcheeren, die op de hoogte van de wetenschappen domicilium hebben, en tot zelfs in de mijnen van Gods Woord, sedert de »begaafde en eerbiedwaardige" Groen die heeft gepacht, ontdekkingen doen, die een revolutionnair mensch er niet in vermoed zou hebben? Ziet, daar haalt »W. Bekker I Cor. IV: 1" er een magneet uit te voorschijn, en praktiesch, als die man is, zal hij er dadelijk de proef mede nemen op de protestantsche belangen.

O gij verblinde liberale Protestanten, gij hebt de biologie zitten aan te gapen, en ge kijkt nog naar het draaijen van hoeden en tafels en menschen, maar dat is al te maal niets, gij kunt nu uw geheele kerk zien draaijen, en dat enkel door »de magneet van Gods woord." Wat zal dat een vermakelijke zomer geven en voordeelig...! Want wie weet of niet de Engelschen en misschien de Franschen ook, die nog al liefhebbers zijn van iets raars, niet zullen komen kijken, als bij ons dat wonder geschiedt; van een draaijende kerk, een draaijende nationaliteit, een draaijende historie en eene draaijende veerkracht (want dit alles behoort in den winkel der *groene* protestantsche belangen). En wie weet of de koopzieke Engelschen en de als kinderen in alles zin hebbende Franschen, die geheele draaimolen dan niet willen koopen, om ze voor eigen rekening aan den gang te houden! Welk een fortuintje zou dat zijn voor het Nederlandsche Israël, dat zoo lang heeft gezucht onder de slimme handen van Thorbecke en de ultramontaansche handen van Rome, boosaardig zamengespannen »tegen »den geest des Heeren, zoo als hij in ons land zich vroeger »heeft geopenbaard en daarin eene gestalte zich verworven »had" gelijk het orgaan van den »begaafden en eerbiedwaardigen" Groen, ons dat eergisteren nog zoo gemoedelijk heeft verteld.

Wij willen morgen of overmorgen »W. Bekker 1 Cor. 4, vs. 1" eens met zijn magneet zien werken.

Men schrijft uit Rotterdam dato 27 Mei aan de *Emancipation belge*:

»Ieder is ten volle overtuigd, dat hetgeen tegenwoordig in Holland voorvalt, maar niemand eenig voordeel kan baren, dan aan de orthodoxe partij, dat wil zeggen, die partij, welke er naar streeft, om ons naar den staat van zaken terug te brengen, niet tot dien van vóór het jaar 1798, maar tot hetgeen bestond in het jaar 1618, onder het patronaat der vaderen van de protestantsche Synode van Dordrecht. Deze partij alleen heeft gewonnen bij de verwarring, die onder ons heerscht en waarvan we nog maar alleen het begin hebben gezien. Iedereen heeft er bij verloren, behalve gezegde faktie, die in het wezen der zaak, als men het getal harer aanhangelingen neemt, zwak is, maar sterk, indien men ziet op haren vermetelen en dwazen overmoed. Wanneer ik zeg iedereen, sluit ik er .... of het ministerie, de konstitutionneelen of de Katholieken, of wie het ook zij, niet buiten. De zegepraal van de protestantsche orthodoxie strekt ten verderve van geheel het land.

»Het zal, naar allen schijn, niet lang duren, of dit verderf zal zijn volle beslag hebben. De heer Groen heeft reden er zich mede geluk te wenschen; hij kan niet alleen zeggen dat hij het ministerie-Thorbecke heeft omver geworpen, maar nog daarenboven dat het lot van het ministerie van Hall thans in zijne handen is. De stemmen, waarover hij beschikt, doen hem meester zijn van het parlementaire terrein, en zoo hij, nadat de Kamers zijn zamengekomen, aan het arme ministerie, 't welk maar eenvoudig reaktionair is, nog eenige dagen levens wil gunnen, dan is zulks van zijne zijde eene loutere beleefdheid. Die beleefdheid kan echter niet altijd duren; vroeg of laat komt het oogenblik dat de heer Groen tot het tegenwoordige ministerie zal zeggen: uwe dagen zijn geteld, gaat nu maar heen. En alsdan zal verwezenlijkt zijn, 't geen de heer Groen zijn geheele leven lang gedroomd heeft.

»Hij zal de teugels van het bewind in handen nemen en het arme Holland.... zal op nieuw ondervinden, wat eigenlijk de orthodoxe politiek is.

»Te oordeelen naar hetgeen 't *Goudsch Kronijkske, l'enfant terrible* der partij, in zijn laatste Nommer reeds gesproken heeft zal een der eerste maatregelen, welke deze politiek daags na hare zegepraal zal ten uitvoer leggen, zijn de ontbinding der Kamer, opdat zij zoodoende geheel kan worden zamengesteld uit de partijgangers der orthodoxie.

[illegible] mogelijk zijn, om voor het oog van Europa het masker af te ligten en met haar plan voor 't licht te komen, 'twelk niets anders is als de hervatting van *de historische rol, door Holland in de* 16e *eeuw gespeeld, en het in den wegleggen van hinderpalen, gelijk eertijds aan het Ultramontanismus.* Een der dagbladen van die thands zegevierende partij durft zich reeds zulk een taal te veroorloven. En na het hooren van die taal, welke volstrekt niet gering is te schatten, durve men nog zeggen, dat hetgeen thans bij ons voorvalt slechts een binnenlandsche aangelegenheid is, en dat de partij, die de orde in Europa voorstaat, er zich hoegenaamd niet over heeft te bekommeren."

De uitslag der herstemming voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, is als volgt:

Amsterdam. — Ingeleverde stembriefjes 2113, van onwaarde 6; geldige stemmen 2107. Gekozen de heeren: H. STOLTE met 1403; Prof. J. BOSSCHA met 1259 en J. C. BAUD met 1246 stemmen. De heer Mr. P. P. van Bossé bekwam 817; Mr. J. Heemskerk Bz. 816 en J. C. Rijk 795 stemmen.

Rotterdam. — Gekozen de heeren J. C. BAUD met 779 en Mr. P. P. VAN BOSSE met 762 van de 1507 uitgebragte stemmen.

(Per telegraaf) 's Gravenhage. — Gekozen J. C. BAUD met 901 stemmen; de heer van Zuylen van Nyevelt bekwam 505 stemmen.

Utrecht. Ingeleverde stembriefjes 1872, geldige stemmen 1853. Gekozen den heer Jhr. Mr. H. A. M. VAN ASCH VAN WIJK met 1301 stemmen; Mr. van Rijckevorsel bekwam 552 stemmen.

Van alle kanten ontvangen wij klagten, dat zeer toevallig dit jaar zoo vele kiezers op de registers der stemgeregtigden geschrapt zijn, en dat dit lot, al weer zeer toevallig, bij voorkeur Katholieken schijnt getroffen te hebben. Een onzer vrienden schrijft ons deswege het volgende:

»In uw geacht blad van Donderdag ll. las ik, dat velen uwer vrienden bij de verkiezing van leden voor de Staten-Generaal achterwege zijn gebleven. Ik beken gaarne dat er nog flaauwhartige kiezers genoeg gevonden worden, die van hun stemregt geen gebruik maken, echter zijn er velen, die hier van (ik mag bijna zeggen willekeurig) van hun stemregt zijn verstoken geworden. 1°. Een bewoner der Nieuwmarkt, die altijd zijn stembillet ontvangen had, ontving er dezen keer geen voor

het kiezen der Prov. Staten. Zich bij zijn buurtmeester vervoegende, verklaarde deze hem geen Billet te kunnen geven, als hebbende de helft minder als gewoonlijk ontvangen. Voor de Staten-Generaal ontving bedoelde kiezer weder geen billet, waarop hij zich naar het Stadhuis begaf en daar tot antwoord kreeg, dat de kiezerslijsten ter vizie hadden gelegen, en er nu niets aan veranderd kon worden dan bij eene volgende gelegenheid. 2°. Een bewoner der Gelderschekade, alhoewel *f* 130 belasting betalende, deelde het lot van bovengenoemde en ontving niets. Zich naar den buurtmeester en vervolgens naar het stadhuis begevende, beduidde men hem dat hij geen kiezer was, daar hij de gevorderde som wel betaalde met de opcenten, doch men *f* 112 moest betalen zonder opcenten. 3°. Een bewoner der Bloemstraat, die ruim *f* 160 betaalt, en wiens voornaam W. is, kreeg zeer naïef bij zijn beklag aan het Stadhuis over het niet ontvangen van een billet, ten antwoord, dat men hem voor eene Weduwe had aangezien. 4°. Nog een bewoner der Geldersche Kade, welke meer dan den dubbelen census betaalt, had ook geen billet ontvangen; doch is na eenige moeite er in geslaagd een te verkrijgen. Dit alles is gebeurd in den betrekkelijk kleinen kring mijner bekenden, en zeer *toevallig* zijn al deze personen Katholiek. Wie denkt er aan zijn naam van de lijst geschrapt te zien, als men altijd een billet ontvangen heeft en de census niet veranderd is? Wie denkt er aan dat men een man voor eene weduwe zal aanzien? Het is waarlijk zeer scherpzinnig en wel waardig bekend te worden, hoe aardig men met de belangen eens Burgers omspringt. Ontvang, enz."

Men leest in de *Echo Universel*:

Het *Journal des Débats* neemt heden de voornaamste punten over uit den Herderlijken Brief van de kommissie der Synode van de Hervormde Kerk in Nederland, en laat dit edel beroep op verdraagzaamheid en christelijke liefde voorafgaan door de volgende regelen.

»Naar aanleiding der godsdienstige woeling in Nederland, ter gelegenheid der aan de Katholieke Kerk van dat land door den Paus geschonken hierarchie, heeft de kommissie der protestantsche Synode eene cirkulaire uitgevaardigd, die zeer opmerkelijk is wegens den christelijken geest van verdraagzaamheid en matiging, die daarin heerscht. Gave God, dat alle leden der verschillende christelijke gezindten met die zelfde gevoelens bezield waren! Het is vereerend voor de protestantsche Synode het initiatief te hebben genomen van de vredelievende taal, die ons doet hopen, dat de beweging in Nederland zal ophouden, en dat de Protestanten, in weerwil hunner huidige opgewondenheid, de regten van de gewetensvrijheid bij de Katholieken zullen weten te eerbiedigen."

Tot inlichting voor de geachte redakteurs van het *Journal des Débats*, nopens de waarde der hun uit 's Hage toegezonden berigten, is het misschien niet ondienstig hun te doen opmerken, dat de merkwaardige cirkulaire der Synodale Kommissie algemeen is toegejuicht door de organen der konstitutionneele partij in Nederland, terwijl zij ellendig gegispt is door zoodanige dagbladen, waaruit de berigten geput zijn, waarmede de beide artikelen van het *Journal des Débats* over Nederland zijn zamengesteld.

Wiens oordeel zouden de predikanten, die zich ongeroepen en onbevoegd in het verkiezingswerk hebben gemengd, liever willen vernemen, dan dat van den veelgeprezen Edw. Burke, den leeraar der anti-revolutionnairen? Welnu, bij voorraad heeft hij, nu 60 jaren geleden, zijn oordeel over hun doen aldus uitgesproken (Reflexions on the Revolution in France; Pag. 70. London edition 1852.)

»Tusschen staatkunde en den kansel bestaat al zeer weinig verband. Geen geluid behoort in de kerk vernomen te worden, dan de verzoenende stem der Christelijke liefde. De zaak der burgelijke vrijheid en der wereldlijke regering wint even weinig als die der godsdienst bij hare onderlinge ineenmenging [illegible] wezentlijk karakter afleggen, om [illegible] te nemen, dat hun niet voegt, zijn voor het meerendeel onbekend én met het karakter, dat zij afleggen én met dat wat zij aannemen. Zonder eenige kennis van de wereldlijke zaken, waarmeê zij zich zoo gaarne bemoeijen, en zonder ondervinding omtrent de aangelegenheden, waarover zij zich met zooveel zelfvertrouwen uitlaten, hebben zij niets van de politiek, dan de hartstogt, die zij opwekt. Voorwaar de Kerk is een plaats, waar aan de geschillen en twisten der menschen wel één dag wapenstilstand mag toegestaan worden."

Acht *de Nederlander* ook met Burke alle discussie onmogelijk? (*Grondwet.*)

Men leest in de *Grondwet*:

BREDA, 25 Mei. De vestiging der rijschool voor de kavallerie te Breda, die zoo goed als besloten was, is, naar men schrijft, weder geheel onzeker. Welligt zal zij elders worden geplaatst.

In Limburg, schrijft men ons, zijn de burgers even als in Breda nog altijd van meening, dat *zij* moeten kiezen, wie zij meenen, dat het meeste verstand van 's lands zaken heeft, en die naar *hunne* meening het meest geschikt is het volk van Nederland te vertegenwoordigen.

Men schrijft uit Maastricht, dd. 30 Mei. Met verwondering heeft men heden uit de *Amsterdamsche Courant* gezien, dat er uit deze stad een adres aan Z. M. den Koning zoude ingediend zijn, om tegen de verkiezing van de heeren Thorbecke en van Wintershoven tot leden van de 2de Kamer der Staten Generaal te protesteren. Bij nader onderzoek is het gebleken, dat zoodanig stuk inderdaad door zeer weinige ondertcekenaars, in het geheim opgeloopen door personen vreemd aan deze stad, is ingezonden, na bij velen te zijn afgewezen, en dat onder de adressanten er zich bevinden, die geen kiesregt hebben. Deze handelwijze wordt algemeen afgekeurd en de middelen verfoeid, die door sommige reaktionnairen gebezigd worden, om tusschen de welgezinde en vredelievende burgerij oneenigheid te veroorzaken. (*Hdbl.*)

Z. M. heeft le-benoemd tot griffier bij het kantongeregt te Oud Beijerland, Mr. C. Vosmaer, advokaat te 's Gravenhage; 2e J. H. van der Creke eervol ontslagen als kommissaris van politie te Rotterdam.

Bij eene beschikking van den minister van Binnenlandsche Zaken van den 31sten Mei 1853 is bepaald, dat op Maandag den 13den Junij aanstaande in het hoofdkiesdistrikt Gouda eene nieuwe stemming ter benoeming van een lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal zal plaats hebben.

Bij besluit van 26 dezer n° 35 hebben gedeputeerde staten der provincie Noord-Holland, met intrekking van hun vroeger besluit, waarbij was bepaald dat de verkiezing van een lid der provinciale staten in het hoofdkiesdistrikt Weesp zal plaats hebben op Dingsdag 7 Junij, die verkiezing thans vastgesteld op Dingsdag 14 Junij e. k.

HOORN, 31 Mei. Tot welk eene hoogte de prijzen van het vee kunnen stijgen, daarvan moge het volgende tot bewijs strekken. Op de maandagsche markt, die voor eenige jaren door het gemeentebestuur haar aanzijn ontving, en door de talrijke aanvoeren reeds eene belangrijke markt mag genoemd worden, werd gepasseerden Maandag een kalf, dat cirka 195 ℔ woog, voor den prijs van *f* 65 verkocht. Evenzoo verkocht onlangs een boer uit de Beemster, 20 schapen voor den ongekenden prijs van *f* 1000. Groote verzendingen naar Engeland moet men als de oorzaak beschouwen, die de prijzen van het vee tot zulk eene enorme hoogte doet stijgen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 Mei. Op den spoorweg van Versailles had heden morgen een ongeluk plaats. Bij het verlaten van den eersten tunnel, is een wagen uit het spoor geraakt en omver geworpen. Nadere bijzonderheden ontbreken, doch men weet, dat een reiziger terstond werd gedood, terwijl onderscheidene personen ligte wonden hebben bekomen.

— Bij de wapenschouwing van jl. Zondag in het kamp van Satory is eene vrouw doodgedrongen en heeft eene andere vrouw hare beide beenen gebroken.

— Ter beurze sprak men van eenen zeer levendigen brief van den Keizer van Rusland aan de heer v. Kisseleff, waarin de Czaar verklaarde dat hij niet wilde toegeven in het Turksche verschil.

— De keizerin van Frankrijk heeft aan hare moeder, de gravin van Montijo, geschreven, dat het haar verlangen is, dat van de inkomsten van haar bijzonder vermogen in Spanje, eene som van 40,000 realen onder de arme bewoners van Gallicië zal worden verdeeld.

MADRID, 25 Mei. [illegible] eene kommissie uit de Grandezza [illegible] toegelaten het verzoek [illegible] schap van den senaat [illegible] weder zullen ingevoerd worden.

ENGELAND.

LONDEN, 31 Mei. Het gouvernement is heden in de beide huizen wederom geïnterpelleerd nopens zijne houding in de Oostersche kwestie, doch heeft geweigerd te antwoorden.

— Kardinaal Wiseman heeft in eenen herderlijken brief eenen kerkelijke kollekte bevolen ten behoeve van den aanbouw van nieuwe kerken in zijn diocees. *De titelbill schijnt in vergetelheid te zijn geraakt*; immers de aanhef van dien herderlijken brief luidt aldus: »Nikolaus, door Gods barmhartigheid van de heilige Roomsch-Katholieke Kerk Kardinaal-priester van St. Pudentiana en *Aartsbisschop van Westminster*."

DUITSCHLAND.

KEULEN, 31 Mei. Men schrijft uit Jutland. »De Mormonen vinden hier nog steeds in de steden veel aanhang."

— Niet minder dan 86 leden van den grooten raad van Bern hebben hem hunne goedkeuring te kennen gegeven over deszelfs schrijven aan den Bondsraad nopens den toestand van Freiburg.

— Bij de jongste verkiezingen, te Kopenhage hebben de kandidaten der oppositie op die van het ministerie de zege behaald.

— Men schrijft uit Petersburg, dd. 23 Mei, dat het Russisch gouvernement, in den jongsten tijd niet alleen tegen Turkije, maar ook tegen Perzië met bovenmatige eischen voor den dag is gekomen. Van Perzië vordert men de onmiddellijke terugbetaling van de ter leen verstrekte som (ten bedrage van ongeveer *f* 40,000,000, of afstand van de provincie Astrabad aan de Kaspische Zee.

— Men schrijft uit Zweden, dat aldaar, zoowel als in Noorwegen, zeer vele personen als landverhuizers naar de nieuwe wereld vertrekken.

— De groote raad van het kanton Neuchatel is door den bondsraad ontbonden.

WEENEN, 29 Mei. Den 26 heeft de minister van Buitenlandsche Zaken een cirkulaire gezonden aan al de buitenlandsche Oostenrijksche diplomaten, waarin verzekerd wordt dat de jongste vorstenbijeenkomst *aan alle politieke gedachten vreemd gebleven is*, en dat men daaromtrent ook niet den geringsten argwaan moet koesteren.

— Men schrijft van hier aan de *Köln. Ztg.*

»De dreigende verwikkelingen in het Oosten verlammen de handelszaken, en zoo er een oorlog losbarst, zal men van alle kanten vele failliten zien. De Grieksche handel, in wiens handen de uit en invoer grootendeels berust is niet zeer solide, en zou van zulk eene ramp gebruik maken als van eene gunstige gelegenheid om zich van lastige verpligtingen te ontslaan. Daarom willen wij ook aan de Duitsche fabriekanten die veel waren naar den Levant zenden, den raad geven om voorzigtig te zijn en hunne bezendingen liever eenigen tijd te staken. 't Is bekend dat in den Levantschen handel lang krediet wordt verleend. Maar zoo als thans de zaken staan, zou het niet vreemd wezen als de Russen tegen de herfst reeds voor de poorten van Konstantinopel stonden. De triester huizen die op den Levant of op Griekenland doen, verzenden alleen tegen kontante betaling.

»De heer v. Buck vertrekt met eene moeijelijke zending. Daar wie hier ten aanzien van Rusland begint te verkoelen, zoo zal dit te Petersburg niet onopgemerkt blijven, en als een gebrek van erkentelijkheid worden beschouwd. Wij hebben het sinds long gezegd: Er zal nog een tijd van spijt komen dat men Russische hulp in Hongarije geroepen heeft. Die tijd is reeds daar. Maar zoo het waar is dat Oostenrijk zich bij een geheim traktaat heeft verbonden om in geval van oorlog tusschen Rusland en Turkije onzijdig te blijven, zoo kan dit laatste zich nog maar alleen tot Frankrijk en Engeland wenden."

De bevolking van het Turksche rijk wordt thans aldus opgegeven.

Ottomanen	11,800,000
Slawan	7,200,000
Roumanen	4,000,000
Albanezen of Arnauten	1,500,000
Grieken	2,000,000
Armenianers	2,400,000
Joden	170,000
Tartaren	230,000
Arabieren (met Afrikanen)	4 700,000
Syriërs en Chaldeërs	235,000
Drusen	25,000
Kurden	1,000,000
Turkomanen	90,000
	35,350,000

Muzelmannen 20,550,000 [illegible] den, enz. 14,800,000.

BELGIË.

BRUSSEL, 31 Mei. Een der weinige dagbladen, die in België nog de demokratische begrippen voorstonden, de *Abeille de Charleroi*, kondigt aan dat het met de maand Junij ophouden zal te verschijnen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 1 Junij.

BEVALLEN (30 Mei): C. J. der Kinderen, geb. Logeman, D. — (31 Mei): G. A. T. Rademaker, geb. Borgholz, Z. J. C. Langdon, geb. Reuter, Z.

OVERLEDEN (28 Mei): W. F. J. Verhoop, 34 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 1 Junij.

AANVOER EN VOORRAAD VAN KOFFIJ, te Amsterdam, van 1°. January tot 1°. Junij.

Aanvoer 1852: [illegible] — 1853: [illegible] — 1852: [illegible]

Voorraad 1852: 238,520 b. O. I. — 1853: 209,050 b. — 1852: 8650 b., 50 v. W. I. — 1853: 4500 b.

Voorraad bij de Nederlandsche Handelmaatschappij in alle Havens. 1852: 503,800 balen. — Op heden: 429,361 balen.
Op Ontvang-Cedullen. 1852: 102,066 balen. — Op heden: 163,310 balen.

ROTTERDAM, 31 Mei. Invoer van Huiden. Van primo Jan. tot ultimo Mei 1852: 12557 O.-Indische, 375 St. Domingo, 1001 Maracaibo.
Van primo Jan. tot ultimo Mei 1853: 25575 O.-Indische, 6788 Buffels, 3400 Pernambucq.
Voorraad. Op ultimo Mei 1852: 1600 Oost-Indische, 1001 Maracaibo. — Op ultimo Mei 1853: 17630 Oost-Indische, 500 Buffels.

Men verneemt, dat heden alhier zijn verkocht aan vier huizen cirka 265 koopen Congo Thee, merk *Laurens Koster* en *Clara Anna Maria*, tot niet bekend gemaakten prijs, zijnde eene spekulatie partij van een Amsterdamsch huis.
Heden werden verkocht 31 vn. Maryland en 54 en 30 vn. Virginie Tabak, per *Richard Anderson*.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 1 Junij. Tarwe tot iets hoogere prijzen met veel handel aan konsumptie verkocht: 129 ℞ witb. Pools. *f* 330; 128, 130 ℞ p. b. dito *f* 322, 330; 127 ℞ mind. dito *f* 308; 130 ℞ roodb. dito *f* 310; 129 ℞ roode Engelsche *f* 260; 130 ℞ Brunswijker *f* 288; 121, 122 ℞ Vriessche *f* 230, 232;
Rogge bij partij iets lager; de stemming echter over 't algemeen minder flaauw, verkocht in Entr.: 117 ℞ n. Archangel *f* 192; in cons.: 115, 117 ℞ o. Gedr. *f* 185, 188; 119 ℞ Donau *f* 200.
Garst en Haver zonder handel.
Boekweit onveranderd; 121, 122 ℞ Holsteins. *f* 222, 232.
Koolzaad. Vriesch 60½ £. Op 9 vaten Olie dadelijk 61½; in April ek 63½; Sept. en Oct. 62½; Dec. 63 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 36; Vliegend *f* 35, 4½; 1°. Mei ek. *f* 36½; Sept. *f* 35¼. Oct. *f* 35½; Nov. *f* 35¼; Dec. *f* 36. *Lijnolie* op 6/w. *f* 30½; Vliegend *f* 29½; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 30½. *Hennepolie* op 6/w. 37½; Vliegend *f* 36½.
ROTTERDAM, 31 Mei. Tarwe. 154/2 ℞ witbonte Poolsche *f* 305.
SCHIEDAM, 31 Mei. Rogge. Verkocht: 148/2 ℞ N. Libau *f* 230 kont.; 144/2 ℞ Course *f* 224 6/w. — Moutwijn *f* 17; Jenever *f* 20,50; Amst. Proef *f* 21,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 31 Mei. *Koffij.* Er gaat weinig om, doch de prijs blijft rijzend.
Granen ferm.
Ruwe Suiker. Er zijn gedaan 270 k. Havana. *Geraffineerd.* Er zijn verkocht 110,000 k. Gestampte.
LONDEN, 30 Mei. *Ruwe Suiker.* Handel gering, doch volle prijzen.
Koffij. Native Ceylan onveranderd, doch lusteloos. Voor Plantage vraagt men volle prijzen.
Talk. Ferm. — *Granen.* De aanvoer vermeerdert.
LIVERPOOL, 30 Mei. *Katoen.* Er zijn gedaan 7000 b. De markt is ferm.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		30 MEI 4½ u.	gebl.	31 MEI 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.			63⅜	63¼	a 63½	$63\frac{7}{16}$
Dito Dito	3	•	75⅛	75⅜	• 75⅝	$75\frac{9}{16}$
Dito Dito	4	•	94¼	94⅝	• $94\frac{11}{16}$	94⅜
O. I. Leening 1844	4	•		94½	•	
Amortis. Syndic.	3½	•	93¾	94¼	•	
Handel-Maatschappij	4½	•				
Aand. Rijn-Spoorweg.	•	•	102¼		•	
Aand. Holl. S. M.	•				•	
Obligatien	•	•			•	
BELGIË, Obligatien 1844	•	•			•	
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	•		$51\frac{15}{16}$	• 52⅜	
Dito bij Rotsch. en Volksv.	•	•	52⅜	52⅝	•	
FRANKRIJK, Obligatien.	3	•		73¼	• 73½	
SPANJE Nieuwe	1	•	23⅝	23⅛	• $23\frac{7}{16}$	
Dito	3	•	48¼	48¼	•	
Dito Binnenl. à 6/m.	•	•	$43\frac{1}{16}$	43	• $43\frac{1}{16}$	
Coup. Bewijzen.	•	•	5⅛	5⅞	•	
Amortisable Schuld		•	6⅜	$5\frac{11}{16}$	•	
PORTUGAL te Londen	5	•		38⅞	• 38⅞	
Dito	4	•	$36\frac{13}{16}$	36⅝	• 36⅞	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	•	108¼	108½	•	
Dito Dito 1828 en 1829	•	•			•	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	•	•		100⅞	•	
Dito	4½	•				
Dito bij *Hope*	4	•	92½	92¼	•	
Dito bij *Stieglitz* en C°.	•	•	91½	91¼	•	
Dito bij id. 5de Serie	4	•	91⅝	91¼	•	
Cert. te Hamburg	5	•	104½		•	
Inschrijving in Assignat.	6	•	74¼		•	
Cert. van dito	•	•		74½	•	
POLEN, Certifikaten	4	•	86¾	86¼	•	
Dito Aand. à fl. 500				164	• 164½	
Dito met Loten 300						
Aand. Bank			4¼			
Pruisen Leen. met Lot. R. 50 *f*						
OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt.			$81\frac{15}{16}$	82	• $82\frac{1}{16}$	
Dito 1847	2½	•	$42\frac{3}{16}$	42¼	• $42\frac{3}{16}$	
Dito 1851	2½	•	42	$42\frac{3}{16}$	• 42¼	
Dito 1849					• 93¼	93¼
Ween. Bank bij *Goll* en C°.						
Dito	4	•	76⅞			
Letter B.	5	•	93⅜			
Aand. met Loting fl. 500						
Nieuwe dito 250		•	400			
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.						
BRAZILIË te Londen 1824	5	•	98¾	98¾	•	
Dito Leening 1843	5	•			•	
Dito £ 200		•			•	
PERU	3½					
MEXICO Nieuwe	3	•	24⅞	25	• 25½	25½
VENEZUELA à £ 100	3½	•			•	
GRENADA à £ 100	2	•	21⅞	22	• 22½	
Dito Uitgestelde			10⅜	10¾	• $10\frac{7}{16}$	
ECUADOR à £ 100		•	4¼	4¼	•	

Grieken 5 pCt. 6½; Den. 5 pCt. $103\frac{1}{16}$; Louis. 5 pCt. 100¼
Onze fondsenmarkt was heden zeer geanimeerd, en waren zoo Binnenl. als vreemde effekten goed te plaatsen. Eerstgenoemden, en van de laatste waren Mexikaansche en Oostenrijksche het meest gezocht.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $56\frac{7}{16}$	Livorno	2/m.	*f* 39½
„	zigt	„ 56⅝	Napels	„	„ 81⅝
Bordeaux	2/m.	„ 56⅛	Petersburg	„	„ 1,86
„	½/m.	„ 56⅜	Weenen	6/w.	„ 32¼
Madrid	3/m.	„ 246	Augsburg	„	„ 35⅜
Cadix	„	„ 247	Frankfort	„	„ 98½
Seville	„	„ 243	Hamburg	2/m.	„ $35\frac{1}{16}$
Bilbao	„	„ 244	„	zigt	„ 35¼
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m	„ 11,77½
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„ 11,85
Genua	2/m.	„ 46⅞	Rotterdam		„ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 31 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 55⅛, 1840/1842 5 pc. 98, 1848, 98; Spanje 1—3 pc. $23\frac{13}{16}$; Binnenl. 3 pc 43; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 85.
PARIJS, 31 Mei. Fransche 3 pc. 78,—, id. 4½ pc. 101,50; Bank-Aktien 2700,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. —; Buitenl. 3 pc. 43; Binnenl. 3 pc. 43½; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. 98,50; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. 99¼; Rusland 4½ pc. —; Metall. 5 pc. —
MADRID, 28 Mei. Spanje 3 pc. 45¼; 1—3 pc. 24¼; Cert. Coup. —; Bank S. Fernando —
LONDEN, 31 Mei. Cons. kont. 100⅞ a —; op tijd 100⅞ a —; Braz. 100 a 101; 1852 100 a 102; Den. 3 pc. 85 a 85; 5 pc. 105 a 107; Ecuad. 6 a 6½; Grena. 21 a —, Uitgest. 10 a 10½; Mexiko Nieuwe 26 a —; Peru 4½ pc N. 85 a 87; Uitgest. — a —; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 120; (N.) 4½ pc. 102 a 103; Portugal 5 pc. 41 a 42; 4 pc. 39½ a 40; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23¼ a —; 3 pc. 48½ 49; Coup. cert. 5½ a —; Passive 5½ a —, Holl. 2½ pc. 65 a —; id. 4 pc. 96 a 97; Venez. 36 a 37; Uitg. 15 a 16; Wissel op Amsterdam *f* —.—; Grieken 1824 — a —.
WEENEN, 31 Mei. Met. 4½ pc. —, 5 pc. 93⅛; Bank-Actien 1425; Wissel op Londen 10.44, Zilver 8⅜.
BERLIJN, 30 Mei. Schuldbr. 3½ pc. 93½; Loten 159½; Rusl. Stiegl. 4 pc. 98½; Pools. 4 pc. 92¼; Loten fl. 500 93; Oost. Met. 5 pc. 87½; Amsterdam zigt 143⅛p, id. 2/m. 142⅛p.
HAMBURG, 30 Mei. Rusl. Cert. 5 pc. 105½; Oost. Met. 5 pc. 94; Spanje 1—3 pc. 22½; Binnenl. 3 pc. 40½.
FRANKFORT, 31 Mei. Met. 5 pc. 86; A 5 pc. 86; 2½ pc. 45½; Bank-Actien 1563; Darmst. Loten fl. 50 99; id. fl. 25 fl. 25, 28½; Holl. 2½ pc. 64½, id. 4 pc. 95¼; Sardinische 42½; Wissel op Weenen 110½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

KAAP DE GOEDE HOOP, 22 April. Het schip Generaal Baron van G en, Kapt. Rotgans, van Banjoewangie naar Amsterdam, is den 4 dezer lek, met verlies van zeilen enz te Simons Baaij binnengeloopen, hebbende bij Mauritius zwaar weder doorgestaan; maakt twee voeten water in het uur.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 31 Mei. Lieckfeld, Albert, Boston.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 5 April op 8° 8° Z. Br., 28° 13° W. L. Twee Antony's kapt. Klomp, v. Liverpool n. Melbourne. — Den 29 Maart, op 2° 15° N. Br., 26° 30° W. L. Biesbosch, kapt. van Rijn van Alkemade, v. Dordt. n. Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BANJOEWANGIE, Delta, Kunst, 5760 b. Koffij, 3324 kann. Suiker, 1077 sch. Tin, 2349 b. Bindrottingen, N. H. M. — Doctrina en Ami citia, Wijnands, 3770 b. Koffij, 2702 kann. Suiker, 1 partij Geelhout, 2232 boss. Bindrotting en, N. H. M.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 31 Mei in lading naar:

Keulen	Al. Krell, Mercurius.
„	J. Coenen, Coln N°. 15.
Ludwigh. & Heilb.	Ph. Hartman, Eleonora.
Mainz	J. Leijdekker, Mainz N°. 2.
Duisburg	H. J. Kamp, Vlijt en Hoop.
Manheim	J. G. Kaul, Hoffnung.
Wesel	J. Beijer, Wilhelmina.
Urdingen & Ruhort	B. Brinkkamp, Twee Gebroeders.
Dusseldorp & Neus	J. van Beek, Vrouw Wilhelmina.
Fankf., Coblentz en Manheim	J. Rausch, Frankf. N°. 27.
Rijnhoogte	ARNHEM 31 Mei 2 p. 7 voet. KEULEN 30 „ 12 voet.

ADVERTENTIEN.

Te Huur met 1°. Mei, voor *f* 185 's jaars, een HUIS met TUIN, te Maarssen, aan de Vecht, op een vrolijken stand. Voorzien van twee BENEDEN- en drie BOVENKAMERS (te zamen met drie Stookplaatsen) ruime KEUKEN en ZOLDER, MEIDENKAMER en verdere gemakken. Te zien Dingsdags en Donderdags. Adres B. NIEUWENHUYSEN, Mr. Metselaar, aldaar: ook aan het Bureau dezer Courant. (2926)

Een Onderwijzer van den 2den rang, R. C., bekwaam grondig onderwijs te geven in den Zang en in het Piano- en Orgelspel, zag zich gaarne tegen 1°. September e. k. geplaatst als
ONDERMEESTER of **HOOFDONDERWIJZER**, kunnende hij de beste getuigschriften van gedrag en bekwaamheden produceren. Reflecterenden adresseren zich met *vrachtvrije* Brief onder Lett. A. Z. bij den Boekhandelaar H. H. VAN ROMONDT te Utrecht. (2924)

(2925)

STOOMBOOT-ONDERNEMING
JAN VAN DER HEIJDEN & Cie.
TE NIJMEGEN.

Dienst tusschen *Schiedam*, *Rotterdam*, *Nijmegen* en *Emmerik* en tusschenliggende plaatsen *heen en terug*, tot vervoer van Passagiers en Goederen.
Voorloopige Dienstregeling met de snelvarende IJzeren Stoomboot KOOPHANDEL.
De Dienst, zal van af den 31 Mei 1853 inbegrepen, als volgt plaats hebben:
Alle Dingsdagen, Donderdagen en Zaturdagen. Van *Nijmegen* naar *Rotterdam*, 's morgens ten 6½ ure. Van *Rotterdam* naar *Schiedam*, 's namiddags circa 1 ure. Van *Schiedam* naar *Rotterdam*, 's namiddags circa 2 ure.
Alle Maandagen, Woensdagen en Vrijdagen. Van *Rotterdam* naar *Nijmegen*, 's morgens ten 6 ure. Van *Nijmegen* naar *Emmerik*, 's namiddag circa 2 ure. Van *Emmerik* naar *Nijmegen*, 's namiddags circa 5 ure.
NIJMEGEN, den 25 Mei 1853.
G. C. ROMBOUTS, Hoofd-Agent.
Kantoren Begijnengas D, 577 en aan de Waal C, 58.

EENE HOPELOOZE KLIERZIEKTE door *de zalf en pillen van HOLLOWAY genezen.* De heer Heydon te Sidney, agent voor den verkoop van de geneesmiddelen van Holloway te Nieuw-Zuid-Wallis, schrijft, dat Thomas Evans, in dienst van den heer C. Thomson, te Berambulu aan klierziekte leed aan den hals, en dat overigens zijn geheel ligchaam overdekt was met zweren, waaruit onophoudelijk een slijmerig vocht vloeide. Hij had onderscheidene geneesmiddelen gebruikt, maar niets had hem geholpen. Eindelijk maakte hij gebruik van de zalf en pillen van Holloway, waardoor hij in zeer korten tijd zoo volmaakt herstelde, dat hij tot dus verre in den besten staat van gezondheid verkeert.
Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3,30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.
Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofddepothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment*. (2749)

Bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN wordt met succes gedebiteerd:

HET
VOORGEBORGTE
EN
ANDERE GEDICHTEN
VAN
J. A. ALBERDINGK THIJM.
Rojaal 8°, gebonden in karton. Prijs . . . *f* 1.60

GEERTRUIDE VAN OOSTEN.
Geschiedenis van een Delftsch Begijntjen,
UIT DE XIVe EEUW,
door *J. A. ALBERDINGK THIJM.*
Met 2 platen van ED. DUSSEK, in 't formaat van de werken van CONSCIENCE. Prijs . . . *f* 0.50

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.